

UNIVERZITET U BEOGRADU
FILOLOŠKI FAKULTET

IZVEŠTAJ O PODOBNOSTI TEME, KANDIDATA I MENTORA ZA IZRADU
DOKTORSKE DISERTACIJE *Popularna muzika kao okvir savremene irske i britanske
proze*, KANDIDATA SAŠE VEKIĆA

1. PODACI O KOMISIJI

1) Datum i organ koji je imenovao komisiju:

27. februar 2013. godine, Nastavno-naučno veće Filološkog fakulteta u
Beogradu

2) Sastav komisije:

1. dr Zoran Paunović, redovni profesor za užu naučnu oblast Engleska i
američka književnost (2006), Filološki fakultet u Beogradu;
2. dr Aleksandra Jovanović, docent za užu naučnu oblast Engleska i američka
književnost (2006), Filološki fakultet u Beogradu;
3. dr Novica Petrović, docent za užu naučnu oblast Anglistika (Studije
britanske/američke kulture) (2006), Filološki fakultet u Beogradu.

2. BIOGRAFIJA KANDIDATA

Saša Vekić rođen je 20. 10. 1969. godine u Paraćinu. Diplomirao je na
Filološkom fakultetu u Beogradu 28. 09. 2006. godine na Odseku za engleski jezik i
književnost i završio je diplomatske akademske studije-master na studijskom programu
engleski jezik i književnost 03. 10. 2008. godine, odbranivši rad pod nazivom *Simboli,
aluzije, motivi, i preplitanja značenja u Dablincima Džejmsa Džojlsa*. Sve predviđene
ispite na doktorskim akademskim studijama koje je započeo 2009. godine položio je sa
prosečnom ocenom 10,00. Radi kao nastavnik engleskog jezika. 2011. godine dobio je
licencu Ministarstva prosvete i nauke za rad nastavnika, vaspitača i stručnih saradnika.

Do sada je učestvovao je na međunarodnim konferencijama u Beogradu, Nišu,
Mariboru, Londonu, na kojima je izložio radove o temama iz različitih oblasti
književnosti i kulture. Oblasti njegovog interesovanja su savremena irska i britanska
književnost, studije popularne muzike, odnos popularne muzike i kulturnog
identiteta, popularna kultura.

3. BIBLIOGRAFIJA KANDIDATA

1. „Uloga nastavnika i mogući faktori uspeha u procesu učenja”, *Philologia* br.4 Beograd, 2006. str. 77-84.
2. „The Potential Symbolism in James Joyce’s “A Painful Case””, *Philologia* br. 5, Beograd, 2007. str. 97-104.
3. „Višestruki slojevi identiteta u romanu Gautama Malkanija *Londonstanac*”, *Philologia* br. 6, Beograd, 2008. str. 173-184.
4. „Nove mape Londona: Fluidnost i metamorfoze identiteta u romanima *Brik Lejn* Monike Ali i *Londonstanac* Gautama Malkanija”, Konferencija: „Jezik, književnost, identitet” Filozofski fakultet, Niš (“Language, Literature, Identity” Conference, Faculty of Philosophy, Niš), (Zbornik radova: književna istraživanja), Niš, 2009. str. 107-118.
5. „Stvarnost, promene i otkrivanje novih irskih identiteta: *Pegavi ljudi* Hjugeta Hamiltona i *The Deportees (Prognani)* Rodija Dojla”, Konferencija: „Jezik, književnost, promene” Filozofski fakultet, Niš, (Zbornik radova: književna istraživanja), Niš, 2010. str. 271-281.
6. “The Identity of the Witches in William Shakespeare’s *Macbeth*”, International Conference to Mark the 80th Anniversary of the English Department, Faculty of Philology, University of Belgrade “English Language and Literature Studies: Image, Identity, Reality, ELLSIIR, Proceedings”, Volume II, Belgrade, 2011.

4. OCENA DA JE KANDIDAT PODOBAN DA RADI DISERTACIJU

Uvidom u biografiju i bibliografiju kandidata, Komisija je zaključila da kandidat ispunjava sve uslove za izradu disertacije.

5. OCENA PODOBNOSTI PREDLOŽENOG MENTORA

Za mentora je predložen dr Zoran Paunović, redovni profesor Filološkog fakulteta, Odsek za anglistiku. Bibliografija prof. Zorana Paunovića, pored ostalog, obuhvata i sledeće radove, bliske i srodne kontekstu teme koju predlaže Saša Vekić:

- 1) *Gutači blede vatre* (američki roman Vladimira Nabokova), Prosveta, Beograd, 1977.
- 2) *Istorija, fikcija, mit*, Geopoetika, Beograd, 2006.
- 3) “Popular Fiction as a Literary and Cultural Phenomenon”, *Književna kritika danas*, Podgorica, 2004.

- 4) “*Mobi Dik: ep o neuhvatljivom*”, Mono i Manjana, Beograd, 2001.
- 5) “*Vonegatov testament*”, Clio, Beograd, 1998.

Komisija smatra da prof. dr Zoran Paunović ispunjava sve uslove za mentora ove doktorske disertacije Saše Vekića.

6. OCENA PODOBNOSTI TEME

1) Ocena formulacije naziva teze (naslova)

Komisija zaključuje da je radni naziv teze *Popularna muzika kao okvir savremene irske i britanske proze* prikladan i da dobro reprezentuje suštinu predloženog istraživanja.

2) Opis teme:

Iako je u drugoj polovini dvadesetog kao i u poslednjih nekoliko godina dvadesetprvog veka bilo mnogo pisaca koji su u popularnoj muzici tražili kulturne reference i pomoću nje kreirali nove intertekstualne strukture, većeg broja istraživačkih radova koji su se bavili ovim odnosom nije bilo. Različiti žanrovi popularne muzike koji su se razvijali u poslednjih nekoliko decenija, kao postmoderne umetničke forme, umnogome su uticali na teme, stil i gledišta određenog broja pisaca. Popularna muzika — ovde je predmet dela istraživanja, pored analize egzemplarnih proznih dela, i angloamerička popularna muzika i njen kulturni kontekst, kao okvir, i narativni element u proznim delima — kao deo šireg, stalno promenljivog prostora popularne kulture (koja ima izrazito različite profile i izrazito fluidni karakter) može predstavljati ne samo refleksiju značajnog dela postojećih karakteristika društvenog vremena, kulturnih praksi, umetničkih modela, već, što je, možda, značajnije istaći, i način traženja, otkrivanja, (re)definisanja ili tumačenja ličnih, grupnih ili kulturnih identiteta. Fluidnost identiteta, u drugoj polovini dvadesetog i početkom dvadesetprvog veka, postaje sve značajnija tema, ako se, između ostalog, uzmu u obzir, i sve veće promene u postojećim društvenim, odnosno, kulturnim strukturama i kontekstima, potrebe za transformacijama, kretanjem, razmenom i komunikacijom, preispitivanjem, ali i uz prisutni strah i konfuziju pred mogućim ili zamišljenim ishodima svih svakovrsnih promena. Tokom druge polovine dvadesetog veka, popularna muzika i njene supkulture, kao deo svakodnevnog iskustva, postala je relevantna u mnogim proznim delima kao sredstvo konstruisanja društvenih, kulturnih, ličnih identiteta, kao značenjski sistem u određenim kontekstima na koje ukazuje priča; ona je deo intertekstualnih struktura, metafora, svakako, sve važniji deo strukture (postmodernog) narativa.

Iako je izazov establišmentu i njegovim dominantnim vrednostima bio jedan od najvažnijih aspekata popularne muzike kraja pedesetih i početka šezdesetih godina dvadesetog veka, do 1965. godine „izvođači poput Beatlesa, Beach Boysa i Boba Dilana

dobijali [su] znatnu podršku „establišmenta” ” (Bortvik i Moj 2010: 58) što se može tumačiti, pored ostalog, i tvrdnjom Džona Fiska da „Čitava popularna kultura jeste proces borbe, borbe oko značenja društvenog iskustva, proces ostvarenja ličnosti pojedinca i njenih odnosa s društvenim poretom” (Fisk 2001: 37); upravo je ovo kontekst — koji bi mogao podrazumevati i jednu od važnih uloga koju popularna muzika može imati u procesu društvenih promena — kome pripadaju, u drami Toma Stoparda *Rokenrol (Rock`n`Roll)* (2006), i Bob Dilan, The Velvet Underground, The Beatles, The Rolling Stones, Pink Floyd i Sid Beret, čije su lične promene bile inspiracija za konstruisanje višeznačne naracije u tekstu ove drame koja obuhvata daleko širi i kompleksniji kulturni, društveni, politički kontekst, te je zato i ovaj dramski tekst važan deo istraživanja i analize teme i pitanja u ovoj disertaciji. U *Rokenrolu*, Tom Stopard se bavi, pored ostalog, ulogom popularne muzike u kulturnim, društvenim i političkim transformacijama a s obzirom na to da ova tema ima veliki značaj i van vremenskog okvira o kome je reč u ovom dramskom tekstu, istraživanje kulturnog konteksta i analiza ovog dela, doprinela bi boljem razumevanju različitih odnosa popularne muzike i politike, kao i boljem uvidu u nivoe značenja na koja, pored ostalog, ovde ukazuju reference na popularnu muziku.

Mnogostruki identiteti, multikulturalnost, višeslojnost kosmopolitskog urbanog prostora Londona i njegovi specifični kulturni, društveni aspekti su teme koje Hanif Kurejši istražuje u svojim romanima *Buda iz predgrađa (The Buddha of Suburbia)* (1990) i *Crni album (The Black Album)* (1995). Takođe, Kurejši, na izvestan način, suprotstavlja anksioznost restriktivnih političkih i ideoloških gledišta, društvene binarne podele ili kulturnu hermetičnost sa jednim od najvažnijih identiteta Londona koji čini široka sfera popularne kulture. U ovoj disertaciji, za analizu je značajan i profil vremenskog trenutka, u okviru sedamdesetih godina prošloga veka, u romanu *Buda iz predgrađa*, i, pored ostalog, reference na popularnu muziku, odnosno, u jednom delu romana, pojavu panka, čime se konstruiše naracija o transformaciji identiteta jednog od protagonista. Brojne su reference na popularnu kulturu i u romanu *Crni Album* koji obuhvata vremenski okvir osamdesetih godina. Sam naslov romana upućuje na istoimeni muzički album Prinsa (Prince) ali i nekoliko drugih značenja; Prins kao simbolička figura je važan u *Crnom albumu* jer svojom pojavom i, svakako, muzikom, predstavlja aspekte fluidnosti, pluraliteta i kreativnosti. Postavivši Prinsa u deo romana koji uvodi ali i ispituje ulogu popularne kulture, odnosno, popularne muzike, u formiranju ili biranju identiteta — što je, svakako i važan aspekt istraživanja u ovoj disertaciji — „Kurejši veoma slikovito predstavlja pop kao raskršće ne samo različitih kulturnih uticaja već i kao mesto u kome se pluralitet identiteta veliča, bilo da je nivou etniciteta, klase, pola ili seksualnosti.” (Moore-Gilbert 2001: 117)

Tokom osamdesetih godina u Velikoj Britaniji diskurs pank muzike uticao je i na razvoj gotskog stila u popularnoj muzici (gotska književnost imala je veliki uticaj na gotsku muziku i supkulturu), a u ovoj dekadi pojavili su se ili razvijali i mnogi drugi žanrovi — novi talas, indi, sintpop, nova romantika, stilovi elektronske muzike, politički pop, između ostalih — koji su iz svog društvenog i kulturnog konteksta doneli nova značenja i drugačiju zvučnu i vizuelnu estetiku u odnosu na prethodni period. Takođe, tokom ove decenije veliki uspeh postižu irski muzičari — a tokom devedestih godina taj uspeh biće još značajniji — sa veoma eklektičnim interesovanjima u svom stvaralaštvu (i tradicionalne muzičke forme su bile sve zastupljenije), a svakako, posebno mesto su dobili i U2 (na početku karijere pod uticajem panka), čiji irski identitet, između ostalog, u

percepciji publike u globalnom prostoru, postaje prepoznatljiv. Uzevši u obzir i ove činjenice, izbor Rodija Dojla da u romanu *The Commitments* definiše identitet protagonista istoimene grupe muzičara i njihovog menadžera, pre svega, američkom soul muzikom, postaje zanimljiv i kompleksan u odnosu na tadašnji irski milje, odnosno, ambijent Dablina. Roman je objavljen 1987. godine kada Irska, već nekoliko godina unazad, doživljava ekonomski sunovrat, izrazito veliku stopu nezaposlenosti i iseljavanja. Izborom soula iz, uglavnom, šezdesetih godina, za muzički identitet Commitmentsa, napravljen je iskorak u odnosu na stereotipnu predstavu o tome da su irski tradicionalni, odnosno, folk muzika, ili takozvana „irska muzika”, jedini odgovarajući žanr koji može predstavljati karakteristične elemente irskog profila, glas Iraca, odnosno, njihov (prepoznatljiv) identitet, posebno u kontekstu vremena krajem osamdesetih godina prošloga veka, ali i sa aspekta postkolonijalnog diskursa. Takođe, kroz priču u ovom Dojlovom romanu mogu se i analizirati moguća univerzalna svojstva popularne muzike, kao i njen potencijal da dobija nova značenja u različitim okolnostima, njen transkulturalni i hibridni karakter. Radnje romana *The Commitments* i priče „The Deportees” (u nazivu priče je, zapravo, ime muzičke grupe čiji su članovi imigranti), koju je Rodi Dojl objavio 2007. godine u istoimenoj zbirci kratkih priča, smeštene su u različite vremenske periode u Dublinu — *The Deportees* se odnosi na devedesete godine, period prosperiteta za Republiku Irsku — i, svakako, mogu činiti jednu celinu koja obuhvata metamorfoze kroz koje je prolazio ovaj grad. Dojlova proza može biti i predmet analize akulturacije popularne muzike u toj zemlji. Takođe, u priči „The Deportees” postavljena su važna pitanja i istaknuto je nekoliko tema čija aktuelnost nameće istraživanje i dalju analizu: koji je značaj popularne muzike u (stalnom) procesu ispitivanja i definisanja ličnog i kolektivnog (irskog) identiteta i u kojoj meri postoje sloboda i ograničenja u tom traženju i biranju?; na koji način i koliko je, zaista, irsko društvo multikulturalno i da li je popularna kultura (čiji je deo, naravno, i popularna muzika) vrsta univerzalnog ili kohezivnog elementa koji može nadilaziti teško promenljivi nacionalni okvir?

U romanu *Ličnost (Personality)*, objavljenom 2003. godine, Endrju O Hejgan bavi se kultom slavnih ličnosti i manipulativnom stranom muzičke industrije u priči koja se jednim delom zasniva na događajima koji su obeležili život Lene Zavaroni, koja je kao dete započela svoju pevačku karijeru. O Hejgan je za ovaj roman, 2003. godine dobio nagradu Džejms Tejt Blek Memorial (James Tait Black Memorial Prize).

Neki stavovi u Adornovoj teoriji o popularnoj muzici mogu se primeniti u analizi romana *Ubij svoje prijatelje* Džona Nivena — pre svega, oni koji se odnose na manipulaciju i društvenu pasivnost koju, po njegovom mišljenju, popularna muzika prouzrokuje — iako se Adornova teorija, kako i mnogi teoretičari savremene popularne muzike ističu, ne može odnositi na mnogobrojne društvene aspekte, kulturne kontekste, višeznačnost, heterogenost i fluidnost savremene popularne muzike. Kako Ian Čejmbers smatra „diskografske kompanije, radio stanice i muzička štampa nisu u stanju da kontrolišu značenja tekstova i tehnologije koje proizvode i distribuiraju.” (Negus 2010: 26); takođe, Lisa Luis (Lisa Lewis) ističe da „Obožavaoci doprinose integralni element tome kako razumemo popularnu muziku i određene umetnike” (Negus 2010: 26). Kroz profil kolekcionara ploča, odnosno, vlasnika prodavnice ploča u svojevršnom Bildungsromanu *High Fidelity* (1995) Nik Hornbi predstavlja popularnu muziku kao integralni deo ličnog iskustva i određenih društvenih percepcija i odnosa kroz, pored ostalog, kreiranje novih značenja ili rekontekstualizaciju starih, u jednom osobenom književnom ispitivanju kulture

obožavalaca. Popularna muzika u ovom romanu je sredstvo za konstruisanje ličnog identiteta, tumačenje svakodnevnice, stvaranje alternativne realnosti i razmatranje kompleksnih pitanja emocija.

U jednom razgovoru sa novinarima o svom romanu *Tlo pod njenim nogama* (*The Ground Beneath Her Feet*), objavljenom 1999. godine, Salman Ruždi ističe da je rok muzika bila globalni fenomen koji se posle Drugog svetskog rata brzo razvijao i da je muzika oduvek bila veoma važna za njega, spomenuvši, pri tom, i neke izvođače koji su bili ili su još uvek značajni za njega, kao što su Elvis Prezli, Bil Hejli, ili U2 koji su napravili svojevrsnu saradnju sa ovim piscem objavivši 2000. godine singl sa pesmom „The Ground Beneath Her Feet” čije su reči preuzete upravo iz istoimenog Ruždijeveg romana. Koristeći motive mita o Orfeju, Salman Ruždi konstruiše profile slavnih ličnosti iz muzičkog miljea, i, istovremeno, rekonstruiše na specifičan način, u tom trenutku, pedesetogodišnju istoriju popularne muzike; u ovom romanu (koji je može čitati i kao *roman à cleft*) „pop i rok scena je srž zapleta, dok se čini da je Ruždi gotovo opsednut ličnostima svojih protagonista, njihovim identitetom pevača i muzičara.” (Albertazzi 2006: 125) Analiza teksta u romanu *Tlo pod njenim nogama* odnosila bi se, pre svega, u ovoj disertaciji, na ulogu koju popularna muzika ima u naraciji sa aspekta postmodernizma a neke od glavnih tema koje mogu biti predmet daljeg istraživanja odnose se na popularnu muziku kao globalni fenomen — sam Ruždi, kao pisac, pripada globalnom prostoru, Istočnom i Zapadnom svetu, kao britanski i kao indijski pisac — zatim, na ulogu mitova u kontekstu savremene popularne kulture, na kreiranje mitova u popularnoj muzici i univerzalnost kao jednu od njenih glavnih karakteristika.

Elementi mita, specifičnost realnosti Glazgova na početku dvadesetprvog veka, multikulturalnost, heteroglosia, i popularna muzika, su neke od glavnih komponenti romana *Psichorag* (*Psychoraag*) koji je Suhajl Sadi objavio 2004. godine. Kroz narativni glas glavnog protagoniste (i njegov lokalni dijalekt, škotske, arapske, urdu izraze, između ostalih), koji radi kao didžej u radio stanici, i muziku na plejlisti koja povezuje sećanja, sadašnjost, Pakistan i Škotsku — od Beatlesa, preko the Stranglers i Primal Scream do raga-rok izvođača i klasične indijske filmske muzike — Sadi se bavi nekim od najvažnijih tema u škotskom, odnosno, britanskom društvu, koje se odnose na imigraciju, multikulturalnost, kompleksnost hibridnih identiteta, čime njegov roman, svakako, ima posebnu aktuelnost u okolnostima savremenih društava u kojima je multikulturalnost deo njihovog evolutivnog toka ali i kulturna polarizacija karakteristika svakodnevnice.

U poslednjih nekoliko godina interesovanje čitalaca za autobiografije i memoare muzičara postaje sve veće a izdavačke kuće objavljuju veliki broj naslova autora koji imaju različite narativne pristupe u predstavljanju, konstrukciji i tumačenju događaja i ličnosti koji su bili važni u njihovoj karijeri i drugim aspektima života. Takođe, teme koje su sve češće u poslednjih nekoliko decenija u britanskoj i irskoj fikciji a odnose se na pitanja identiteta, društvene stratifikacije, emigraciju, različita lična iskustva i njihova tumačenja, nalaze se i u memoarima i autobiografijama. Postoje mnogi elementi koji mogu biti predmet istraživanja u pojedinim autobiografijama i memoarima u domenu popularne muzike: identitet, lična percepcija, stavovoi i motivi u predstavljanju vremena, prostora i ličnosti u odnosu na eksternu realnost ili (pretpostavljena) očekivanja čitalaca, karakterizacija, zatim, sličnosti sa nekim drugim žanrovima proze, na primer, pikareskinim romanima ili Bildungsromanom, takođe, kao vrlo česta tema, suočavanje sa samim sobom, neposrednim okruženjem, društvenim realnostima.

Tokom poslednjih nekoliko godina, u autobiografijama i memoarima autora u popularnoj muzici, ima određenih tematskih promena koje se, pre svega, odnose na manji obim pukog otkrivanja trivijalnih ili senzacionalističkih detalja a na daleko veću meru takvog pripovedanja čiji cilj može biti demitologizacija ili dekonstrukcija postojeće slike o autoru, razmišljanja koje se odnose na političku atmosferu ili društveni milje, takođe, otkrivanje delova priče o samim protagonistima i njihovom okruženju, koji su do sada bili nepoznati, te tako nude nove mogućnosti za tumačenje njihovog dela, odnosno, muzike, i samog konteksta. Može se reći da su autobiografije i memoari u popularnoj muzici, zapostavljeni u istraživačkim radovima, pa bi istraživanje ovog žanra i analiza nekoliko egzemplarnih dela u okviru ove disertacije, svakako doprinela boljem razumevanju ove oblasti, koja ima značajno mesto i veliku aktuelnost na širem kulturnom, odnosno, književnom planu.

Dela koja su odabrana kao primarni korpus za predloženu disertaciju prikazuju složenu kulturnu stvarnost, višestrukost i promenljivost kao suštinski važne kategorije koje definišu identitete u društvenim okolnostima čije su glavne karakteristike transformacija i tranzicija. Ova disertacija ispituje veze angloameričke popularne muzike i irske i britanske proze, na primeru dela koja preispituju kulturne norme, tumače različite savremene identitete i urbano okruženje, i koja na intrigantan i upečatljiv način otkrivaju i predstavljaju mnoge aspekte postmodernog kulturnog prostora; takođe, ovaj rad kontekstualizuje probleme, fenomene i iskustva, o kojima se govori u spomenutim delima čije teme su, ovde, predmet istraživanja, tekstualno i konceptualno u okviru specifičnih istorijskih i kulturnih uslova, uz, pre svega, interpretativne, deskriptivne i analitičke postupke.

3) Bibliografija preliminarne istraživanja

Kandidat je priložio bibliografiju koja uz 21 primarni, sadrži i 90 sekundarnih izvora istraživanja. Navešćemo deo te bibliografije:

1. Adorno, Theodor. 2002. *Essays on Music*, edited by Richard Leppert, transl. Susan H. Gillespie. Berkely, Los Angeles, London: University of California Press.
2. Adams, Ruth. 2008. "The Englishness of English Punk: Sex Pistols, Subcultures and Nostalgia." *Popular Music and Society*, Vol. 31, No. 4, 469-488.
3. Bhabha, Homi K. 2004. *The Location of Culture*. Abingdon/New York: Routledge.
4. Ball, C.J. 2004. *Imagining London: Postcolonial Fiction and the Transnational Metropolis*. Toronto/Buffalo/London: University of Toronto Press.
5. Bakhtin, Mikhail. 2002. "Forms of Time and of the Chronotope in the Novel : Notes toward a Historical Poetics". In *Narrative Dynamics : Essays on Time, Plot, Closure, and Frames*, edited by Brian Richardson, 15 -24. Columbus, OH : Ohio State University Press.
- 6.—. *The Dialogic Imagination : Four Essays by M.M.Bakhtin*, edited by Michael Holquist, translated by Caryl Emerson and Michael Holquist. Austin: University of Texas Press. 2004.
7. Baučer, Dejvid. 2008. *Dilan i Koen: Pesnici rokenrola* (preveo Zoran Paunović). Beograd: Clio.
8. Bennett, Andy and Jon Stratton (eds.).2010. *Britpop and the English Music*

- Tradition*. Farnham, Burlington: Ashgate Publishing.
9. Bennet, Andy. 2000. *Popular Music and Youth Culture: Music, Identity and Place*. Basingstoke/New York: Palgrave MacMillan.
 10. —. *Cultures of Popular Music*. Buckingham/Philadelphia: Open University Press. 2001.
 21. Connor, Steven (ed.). 2004. *The Cambridge Companion to Postmodernism*. Cambridge: Cambridge University Press.
 22. Cronin, Michael. 2006. *The Barrytown Trilogy*. Cork: Cork University Press.
 23. Herman, David, Manfred Jahn and Marie-Laure Ryan.(eds). 2005. *Routledge Encyclopedia of Narrative Theory*. Abingdon/New York: Routledge.
 24. Hezmondho, Dejvid. 2003. „Britanska pop muzika i nacionalni identitet” (preveo Srđan Simonović).U *Britanske studije kulture*, uredili Dejvid Morli i Kevin Robins, (preveli Ivan Panović, Srđan Simonović, Ljiljana Marković), 272-286. Beograd: Geopoetika.
 25. Hutcheon, Linda. 2002. *The Politics of Postmodernism*. Abingdon/New York: Routledge.
 26. —. *A Poetics of Postmodernism: History, Theory, Fiction*. Abingdon/New York: Routledge. 2000.
 27. Hutcheon, Linda/Joseph Natoli (eds.).1993. *A Postmodern Reader*. Albany: State University of New York Press.
 28. Frith, Simon. 1998. *Performing Rites: on the value of popular music*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
 29. —. *Taking Popular Music Seriously: Selected Essays*. Aldershot/Burlington: Ashgate Publishing Limited, 2007.
 30. Frith, Simon and Andrew Goodwin (eds.). 2005. *On Record: Rock, Pop and the Written Word*. London/New York: Routledge.
 31. Fisk, Džon. 2001. *Popularna kultura* (preveo Zoran Paunović). Beograd: Clio.
 32. Fiske, John. 2011. *Introduction to Communication Studies*. Abingdon/New York: Routledge.
 33. —. *Reading the Popular*. London/New York: 2001.
 34. Gilroy, Paul. 2002. *There Ain't No Black in the Union Jack*. London: Routledge.
 35. Gray, Jonathan, Cornel Sandvoss and C. Lee Harrington. 2007. *Fandom: Identities and Communities in a Mediated World*. New York/London: New York University Press.
 40. Hebdige, Dick. 1988. *Subculture: The Meaning of Style*. Abingdon/New York: Routledge.
 41. Hirschkop, Ken and David Shepherd (eds.). 2001. *Bakhtin and Cultural Theory*. Manchester: Manchester University Press.
 42. Hyder, Rehan. 2004. *Brimful of Asia: Negotiating Ethnicity on the UK music Scene*. Aldershot/Burlington: Ashgate Publishing Limited.
 43. Jones, Carys Wyn. 2008. *The Rock Canon: Canonical Values in the Reception of Rock Albums*. Farnham, Burlington: Ashgate Publishing.
 44. Johnson, Fred. 2004. “U2, Mythology, and Mass-mediated Survival”, *Popular Music and Society*, Vol 27. No.1, 79-99.
 45. Kaleta, Kenneth C. 1998. *Hanif Kureishi: Postcolonial storyteller*. Austin: University of Texas Press.
 46. Kearney, Richard. 2006. *Navigations: Collected Irish Essays, 1976-2006*. Dublin: The Lilliput Press Ltd.

47. Kiberd, Declan. 2005. *The Irish Writer and the World*. Cambridge: Cambridge University Press.
48. —. "The City In Irish Culture". *City*, Vol.6, No.2, 2002.
49. Knowles, Joanne. 2002. *Nick Hornby's High Fidelity*. New York/London: The Continuum International Publishing Group Inc.
50. Kuhling, Carmen. and Kieran Keohane. 2007. *Cosmopolitan Ireland Globalization and Quality of Life*. London: Pluto Press.
53. McCarthy, Dermot. 2003. *Roddy Doyle: Raining on the Parade*. Dublin: The Liffey Press.
54. McGonigle, Lisa. 2005. "Rednecks and Southsiders Need Not Apply: Subalternity and Soul in Roddy Doyle's *The Commitments*". *Irish Studies Review*, vol.13. No.2, 163-173.
55. McHale, Brian. 1987. *Postmodernist Fiction*. Abingdon/New York: Routledge.
56. McLaughlin, Noel and McLoone, Martin. 2000. "Hybridity and National Musics: The Case of Irish Rock Music". *Popular Music*, Vol. 19, No. 2, 181-199.
57. Medhurst, Andy. 1999. "What did I get? Punk, memory and autobiography." *Punk Rock, So What*, edited by Roger Sabin, 219-231. Abingdon: Routledge.
58. Moore-Gilbert, B. 2001. *Hanif Kureishi*. Manchester: Manchester University Press.
59. Moore, Ryan. 2004. "Postmodernism and Punk Subculture: Cultures of Authenticity and Deconstruction". *The Communication Review*, 7:305-327.
60. Morley, David and Kevin Robins. 2005. *British Cultural Studies: Geography, Nationality and Identity*. Oxford: Oxford University Press.
61. Negus, Keith. 2010. *Popular Music Theory: An Introduction*. Cambridge/Malden: Polity Press.
62. Nicholls, David. 2007. Narrative Theory As An Analytical Tool In The Study Of Popular Music Texts. *Music & Letters*, Vol 88, No2, 297-315.
70. Ramert, Lynn. 2009. "A Century Apart: The Personality Performances of Oscar Wilde in the 1890s and U2's Bono in the 1990s". *Popular Music and Society*, Vol. 32, No.4, 447-460.
71. Regan, Stephen. 2009. "Autobiography and Memoir in Modern Ireland". *Belgrade English Language & Literature Studies Volume 1* : 151-170.
72. Rivett, Miriam. 1999. "Misfit lit: 'Punk Writing', and representations of punk through writing and publishing." In *Punk Rock, So What*, edited by Roger Sabin, 31-48. Abingdon: Routledge.
73. Rojek, Chris. 2011. *Pop Music Pop Culture*. Cambridge: Polity Press.
77. Scott, Derek B. 2009. *The Ashgate Research Companion to Popular Musicology*. Farnham/Burlington.
78. Sim, Stuart (ed.). 2005. *The Routledge Companion to Postmodernism*. Abingdon/New York: Routledge.
79. Smyth, Gerry. 2008. *Music In Contemporary British Fiction*. Basingstoke: Palgrave Macmillan Ltd.
80. —. *Music in Irish Cultural History*. Dublin/Portland: Irish Academic Press. 2009.
81. Stivenson, Nik. 2007. *Dejvid Bouvi*. Beograd: Clio.
82. Storey, John . 2006. *Cultural Theory and Popular Culture: An Introduction*. Athens, Georgia: The University of Georgia Press.

83. Street, John. 2012. *Music and Politics*. Cambridge/Malden: Polity Press.
84. Strinati, Dominic. 2004. *An Introduction to Theories of Popular Culture*. London, New York: Routledge.

4) Ciljevi istraživanja, plan rada, metode i očekivani rezultati

Istraživački cilj ove disertacije je ispitivanje odnosa između popularne muzike i pojedinih dela irske i britanske proze u drugoj polovini dvadesetog i početkom dvadesetprvog veka polazeći od hipoteze o postojanju njihove tematske i kontekstualne povezanosti. Takođe, cilj rada je i da se pruži novi uvid u način na koji su kulture popularne muzike, njena industrija, mitologija, istorija ili identiteti, predstavljeni i konstruisani u irskoj i britanskoj prozi, interdisciplinarnim, kulturološkim ispitivanjem konteksta u kome su se pojedini žanrovi popularne muzike razvijali (uz njihovo određenje), odnosno, perioda i prostora, na koje se odnose ili u kome su nastala prozna dela koja su predmet analize. Iako su istraživanja i akademsko pisanje o popularnoj muzici koja se razvijala posle Drugog svetskog rata započeti još šezdesetih godina prošloga veka, a sada postoje naučni časopisi koji se već dugi niz godina bave ovom temom, o odnosu i različitim vrstama veza između popularne muzike i proznih dela — ovde je reč o irskoj i britanskoj prozi i angloameričkoj popularnoj muzici — nije napisan veliki broj istraživačkih radova, te bi rad na ovoj disertaciji, svakako, doprineo nauci o književnosti, ali i širem okviru polja studija kulture, odnosno, studija (savremene) popularne muzike, posebno ako se, u ovom trenutku, uzme u obzir i vremenska, odnosno, istorijska distanca u odnosu na periode kada su se pojedini žanrovi popularne muzike pojavili, te bi i istraživanje o novim značenjima i kulturološkom uticaju koji oni mogu imati u različitim i novim kontekstima, svakako, bilo značajno. Još jedan od glavnih ciljeva ovog istraživanja je i pronalaženje odgovora na neka još uvek aktuelna pitanja koja se odnose na popularnu muziku kao kulturnu formu i referentno polje irske i britanske proze; kako pojedine muzičke forme i njihov kulturni kontekst postaju deo strukture narativa?; na koji način je popularna muzika (u tekstu) istorijska i kulturna referenca?; kakvu ulogu imaju muzičke aluzije u književnom tekstu ali i književne reference u tekstu popularne muzike, odnosno, pesme, i na koji način njihova povezanost utiče na recepciju dela (proznog i muzičkog)?; kakva je uloga konstruisanja i rekontekstualizacije mitova u popularnoj muzici, u sociokulturnom miljeu i u okviru proznog teksta? Jedan od očekivanih rezultata, pored određenja značajnog mesta popularne muzike kako u književnom kontekstu o kome je reč, tako i u sociokulturnom miljeu, odnosio bi se na redefinisane mesta popularne kulture, odnosno, popularne muzike, u mnogim ustaljenim (konzervativnim) tumačenjima i vrednovanjima kulturne hijerarhije, posebno ako se uzme u obzir činjenica da se terminom kakav je popularna muzika obuhvata veoma veliko heterogeno polje kreativnosti; određene binarne podele u ovom kontekstu su neprecizne, često pogrešne, i bez adekvatne analize novih (alternativnih) kreativnih procesa i analize novih značenja. Takođe, popularna muzika (i njene kulture) je značajna u konstruisanju identiteta, tumačenju svakodnevnog iskustva ili narativizaciji određenog (postmodernog) vremena i prostora; ona je i jedna od najvažnijih narativnih formi. Popularna muzika je relevantna u mnogim proznim delima kao sredstvo

konstruisanja i redefinisanja društvenih, kulturnih, ličnih ideniteta, kao značenjski sistem u određenim kontekstima na koje ukazuje priča, kao deo intertekstualnih struktura, kao metafora, svakako, kao sve važniji deo strukture narativa. Popularna muzika često ima važnu ulogu u mnogim, kompleksnim društvenim i političkim transformacijama. Ona ima transkulturalni i hibridni karakter i može biti vrsta univerzalnog, komunikativnog i kohezivnog elementa u globalnom, (urbanom) multikulturnom prostoru, kojem, svakako, pripadaju i Velika Britanija i Republika Irska. Povezanost popularne muzike i književnosti — odnosno, proze o kojoj je ovde reč — u predstavljanju novih aspekata različitih iskustava u stalno promenljivom savremenom kulturnom miljeu.

U uvodnom delu disertacije biće predstavljen cilj ovog istraživanja uz postavku pitanja i problema koji se odnose na nekoliko ključnih aspekata teme i određenje žanrovskih i kontekstualnih karakteristika i elemenata popularne muzike u korpusu odabranih proznih dela. Biće izložen heterogeni metod istraživanja teme, koji obuhvata dijalektički, kritički i diskurzivni pristup, kao i osnovni koncepti teorije savremene angloameričke popularne muzike, pored opštih karakteristika postmodernog proznog teksta.

Naredni segment rada odnosio bi se, najpre, na predstavljanje kulturnih i društvenih karakteristika perioda koji možemo označiti kao početak razvijanja rok muzike i kulture ali i nekih drugih žanrova popularne muzike (moderni džez) o kojima se, pored ostalog, govori u romanu Kolina Mekinesa *Apsolutni početnici*, koji će biti analiziran zajedno sa istorijskim kontekstom u kome je nastao, uz istraživanje multikulturalnosti, supkulturnog, nacionalnog, ličnog identiteta, i potencijala popularne muzike ili popularne kulture da utiče na svakodnevna društvena iskustva što je jedno od najznačajnijih pitanja koje se, zapravo, odnosi i na sve odabrane prozne tekstove u ovoj disertaciji.

Naredni segment rada odnosio bi se na popularnu muziku šezdesetih godina i njen društveni, politički i kulturni kontekst. Neki od muzičara koji su obeležili ovaj period imaju značajno mesto u drami Toma Stoparda *Rokenrol*, tako da bi ispitivanje bilo usmereno, pored analize samog teksta ovog dela i njegovog konteksta, i na mesto, ulogu i značenja koja su tada imali muzika i pojava grupa kao što su The Beatles, The Rolling Stones, Pink Floyd, The Velvet Underground ili The Plastic People of Universe koji su postali i svojevrsni simbol otpora cenzuri i opresiji.

Zatim, u narednom segmentu rada, najpre, biće dat pregled najvažnijih karakteristika popularne muzike sedamdesetih godina i njen društveni i kulturni kontekst u tom periodu. Roman *Sophisticated Boom Boom*, Džona Kelija, koji u strukturi svoje naracije, između ostalog, obuhvata nekoliko muzičkih stilova koji su obeležili sedamdesete godine, biće posebno analiziran, u ovom delu disertacije, čime će biti istražene i teme koje se odnose na kompleksnost irskog identiteta u kontekstu Severne Irske u tom periodu. Pank i način na koji je upotrebljen kao elenent, referenca ili motiv u pojedinim delovima nekoliko romana (*Kauboji i Indijanci*, *Sophisticated Boom Boom*, *Buda iz predgrađa*) biće, ovde, predmet komparativne analize, koja će obuhvatiti i deo istraživanja koji se odnosi na autobiografije i memoare (u prvom planu *Roten: zabranjeno za Irce, crnce i pse*, zatim i *Evo svakoga*, *Ubiti Bona*) pored, naravno, drugih aspekata i značenja koji ovi memoari donose; takođe, predviđen je i opšti opis i analiza nekih značajnih ili specifičnih karakteristika memoara i autobiografija iz domena popularne muzike, uz analizu knjige *Život Kita Ričardsa*.

Karakteristike urbanog prostora Londona (o kojima se govori, pored ostalog, i u prethodnom segmentu) i reference na popularnu kulturu, odnosno, popularnu muziku u romanu *Crni album* Hanifa Kurejšija, kroz period osamdesetih godina, predmet su ispitivanja u narednom delu rada.

Zatim, irski identitet i popularna muzika, sada u kontekstu Republike Irske, i urbanog prostora Dablina, biće predmet narednog segmenta rada, kroz analizu proze Rodija Dojla, odnosno, romana *The Commitments* i osamdesetih godina, kao i njegove kratke priče *The Deportees* i devedesetih godina u toj zemlji.

Pojava Britpopa, devedesetih godina u Velikoj Britaniji, njegove karakteristike, kao i društveni, politički, kulturni kontekst, biće predmet, najpre, analize ovog diskursa, odnosno, fenomena a potom i teksta romana *Ubij svoje prijatelje* Džona Nivena.

Istraživanje multikulturalnosti, kulturnog identiteta i popularne muzike u škotskom miljeu na početku dvadesetprvog veka, kroz kontekst priče u romanu *Psihorag* Suhajla Sadija, predviđeno je za naredni segment disertacije.

Kultura obožavalaca, odnosno, publike kao i njena percepcija popularne muzike, takođe, svojstva uspeha i slave, kao i pitanja identiteta u spomenutim kontekstima, su glavne teme u tekstovima Nika Hornbija (*High Fidelity, 31 Songs, Juliet, Naked*.) o kojima se govori u narednom delu rada. Zatim, uspeh i popularnost u percepciji i iskustvu muzičara, i popularna muzika kao industrija, su teme koje će biti analizirane u romanu *Ulica Espeder* Iana Benksa. Takođe, kult slavnih ličnosti i negativne strane muzičke industrije su neke od glavnih tema koje su predmet analize u romanu Endrjua O Hejgana *Ličnost* u ovom delu disertacije.

Zatim, muzika, lični identitet i pitanja pola i seksualnosti su teme koje će biti razmatrane u romanu Džeki Kej *Truba*.

Mitovi u kontekstu savremene popularne kulture, popularna muzika kao globalni fenomen i aspekti njene istorije biće istraženi u segmenru rada koji se odnosi na roman *Tlo pod njenim nogama* Salmana Ruždija.

Uz kraći osvrt na zastupljenost motiva iz proznih književnih dela u tekstovima popularne muzike, poslednji deo disertacije podrazumeva sintezu prethodno izloženog, zaključke i odgovore na teme i pitanja koja se odnose na značaj angloameričke popularne muzike u kulturnom kontekstu i kao okvira savremene irske i britanske proze.

Uz kritičko ispitivanje i sistematizovanje postojećih, relevantnih teorijskih pristupa, tumačenja, definisanja i objašnjenja određenih fenomena u popularnoj kulturi, odnosno, popularnoj muzici i njenih veza sa savremenom irskom i britanskom prozom, metodom analize i sinteze egzemplarnih dela i njihovog konteksta, istraživanje će dati interpretativne, analitičke, teorijske zaključke. Takođe, predviđeno je i interdisciplinarno kulturološko ispitivanje, deskripcija, komparacija, intertekstualna analiza i primena narativnih teorija kroz predviđene segmente rada, kao i kontekstualizacija sa društvenim, kulturnim, istorijskim parametrima uz upotrebu hronološko-žanrovskog principa.

ZAKLJUČAK

Na osnovu navedenih podataka o kandidatkinji, Komisija zaključuje da je Saša Vekić podoban za izradu doktorske disertacije.

Na osnovu postavljenih ciljeva i očekivanih rezultata, Komisija zaključuje da je predložena tema podobna za izradu doktorske disertacije u oblasti engleske i američke književnosti.

Na osnovu navedenih podataka o mentoru, Komisija zaključuje da je dr Zoran Paunović podoban za mentora predložene doktorske disertacije.

Na osnovu iznetog, Komisija predlaže Nastavno-naučnom veću Filološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu da donese pozitivne ocene o podobnosti kandidata Saše Vekića i predložene teme doktorske disertacije *Popularna muzika kao okvir savremene irske i britanske proze*, a da se za mentora imenuje dr Zoran Paunović, redovni profesor Filološkog fakulteta u Beogradu.

U Beogradu, 7. juna 2013.

dr Zoran Paunović, red. prof.

dr Aleksandra Jovanović, docent

dr Novica Petrović, docent